

Methodebeschrijving Habitatkaart IJsselmeer (72)

Deze tekst wordt ook opgenomen in het rapport “Habitatkaarten van Natura 2000-gebieden met Rijkswaterstaat als bevoegd gezag” (J.A.M. Janssen & P. van der Zwaag, in voorbereiding). In dat rapport wordt ook een algemene inleiding op de methodiek van RWS-habitatkartering opgenomen.

Bronnen en methode

- Water: waterplantenkartering Rijkswaterstaat directie IJsselmeergebied uit 2009 (uitgevoerd door Movares en ATKb, referentie onbekend); hierbij worden waterplanten in het veld gekarteerd in raaien per vlak van 10 meter bij 10 meter; op basis van de hierin aangetroffen soorten (bedekking > 0%) zijn delen gekarteerd als:
 - H3140; aanwezigheid *Chara spp.*¹;
 - H3150; aanwezigheid *Potamogeton perfoliatus*; op te vatten als vegetatietype 5Ba1 *Ranunculo fluitantis-Potametum perfoliati*;
 - Delen waarin beide soortsgroepen zijn aangetroffen zijn als complex H3140/H3150 aangegeven, waarbij beide typen (bij gebrek aan betere informatie) worden verondersteld voor 50% voor te komen.
- Oevers: ecotopenkartering Rijkswaterstaat uit 2004 (Willems et al. 2007); op basis van het ecotoop ‘moerasruigte’ zijn delen als zoekgebied voor H6430AB aangegeven (binnen H9999), aangezien niet bekend is op welke locaties de kwalificerende vegetatietypen en de vereiste bijzondere soorten aanwezig zijn. Uit de Landelijke Vegetatie Databank blijkt wel dat het habitattype hier voorkomt, met Moerasmelkdistel (*Sonchus palustris*) als bijzondere soort op allerlei plekken.
- Workumer Nieuwland: Vegetatiekartering Staatsbosbeheer uit 2002 (Bakker et al. 2002); de volgende lokale typen zijn vertaald naar habitattypen:
 - K531c, K532e (“Verbond van Engels gras”); dit betreft graslanden met dominantie van Zilte rus, Rood zwenkgras, Schorrezoutgras en Melkkruid; het betreft de associatie *Juncetum gerardii* = H1330B;
 - Binnen deze kartering kwalificeerden geen begroeiingen voor andere habitattypen.
- Makkumer Noordwaard: vegetatie- en soortgegevens uit 2006 van It Fryske Gea; de volgende eenheden zijn vertaald naar H7140A:
 - Type met Ronde zegge
 - Type met VeenknikmosUit 1989 worden ook Sterregoudmos, Moeraskartelblad en Groenknolorchis voor deze begroeiing genoemd (mailwisseling Henk Jager, It Fryske Gea).

Resultaten

De volgende habitattypen zijn aangetroffen:

H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks) #
H3140 Kranswierwateren #
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden

¹ Er zijn vier associaties van kranswieren die kwalificeren voor dit habitattype: 4Ba1 *Nitellopsidetum obtusae*, 4Ba2 *Charetum hispidae*, 4Ba3 *Charetum asperae*, 4Ca1 *Charetum canescentis*. In de waterplantenkartering worden geen soorten vermeld, alleen het geslacht *Chara* (of eventueel *Nitellopsis obtusa*). De Landelijke Vegetatie Databank biedt ook geen duidelijkheid, aangezien opnamen uit het IJsselmeer ontbreken. Uit verspreidingskaarten van kranswieren (www.verspreidingsatlas.nl) blijken in het IJsselmeergebied de volgende soorten voor te komen: *Chara aspera*, *Chara contraria*, *Chara globularis*, *Chara tormentosa*, *Chara virgata* en *Chara vulgaris*. In Noordhuis (2000, pg 42) wordt vermeld dat het in het IJsselmeergebied vooral om de eerste drie soorten gaat. De combinatie van deze soorten duidt op begroeiingen van het verbond *Charion fragilis*, waaruit alle associaties kwalificeren voor H3140, en waarbij 4RG1 kan worden uitgesloten.

H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)
 Verder is het waarschijnlijk dat het volgende habitatype aanwezig is (binnen H9999):
 H6430 Ruigten en zomen (subtypen A en B) \$

niet vermeld in definitief aanwijzingsbesluit

\$ H6430 is uitsluitend als zoekgebied binnen H9999 aangegeven; in het definitief aanwijzingsbesluit staan voor dit habitatype zowel de subtypen A als B vermeld. Uit Weeda et al. (2000) lijken beide subtypen inderdaad voor te komen langs de IJsselmeerkust.

De oppervlaktes van de typen in het HR-deel van het gebied en (tussen haakjes) in het VR-deel zijn:

H1330B 0.6 ha

H3140 1967 ha (1374 ha)

H3150 23 ha (20 ha)

H7140A 3.8 ha

H9999 3700 ha; naar schatting 1% hiervan kwalificeert als habitatype H6430 (subtype A + B)

Checklist

N2000-gebied geheel afgedekt?	Ja
Alle aangewezen typen op kaart?	ja
Ook niet-aangewezen typen op kaart?	Ja, H1330B, H3140; gezien het jaar van karteren is het duidelijk dat deze typen ook in 2004 aanwezig waren
Methodiek op hoofdlijnen	zie hierboven
Vertaling en interpretatie van het basismateriaal volgens definities?	Definitietabel maart 2009 gehanteerd; zie verder de discussie en methode
Extra SBB-vegetaties meegenomen?	n.v.t.
Moeilijke typen	n.v.t.
Hanteren mozaïektypen	Water zonder vegetatie toegevoegd aan H3140 en/of H3150 indien omsloten door kwalificerende vegetatie
Beperkende criteria	ja
Onterechte filters/criteria?	nee
Kwaliteit goed/matig aangegeven?	nee
Onderliggende vegetatieopnamen	nee
Overige typen natuur opgenomen?	nee
Geometrische nauwkeurigheid?	1:5000 (terrestrisch); 10 x 10 m (waterplanten)
Complexen?	ja
Percentages binnen complexen?	Ja
Vlakken kleiner dan minimumoppervlak?	ja, maar betreft functioneel samenhangende mozaïeken
Overige	Onderscheid is gemaakt tussen HR/VR (HR-gebied Friese IJsselmeerkust) en alleen VR

Literatuur

Buro Bakker (2002). Vegetatiekartering Nijlan 2002. Buro Bakker, Assen.

Weeda, E.J., J.H.J. Schaminée & L. van Duuren (2000). Atlas van de Plantengemeenschappen van Nederland. Deel 1. Wateren, moerassen en natte heiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Willems, D., A. Tabak, P. Jesse, A.S. Kers & K.W. van Dort (2007). Ecotopenkartering IJsselmeergebied 2004. Rapport AGI-2007-GSMH-006, Rijkswaterstaat Meetkundige Dienst, Delft.